

**Artıq bu gerçəyi bilməyən yoxdur: Dün-
yada Everest, Comolunqma, Saqarmatxa
adları ilə tanınan zirvə Himalay dağları-
nın Mahalanqur Himal silsiləsində yerləşir
və bu zirvə yer səthinin dəniz səviyyəsindən
ən yüksək məsafəyə çatdığı nöqtədir.
Çin və Nepal arasında yerləşir.**

1954-cü ildə Hindistan alimləri Everestin
hündürlüyünün 8848 metr olduğunu müəy-
yənləşdirdilər və o vaxtdan bu, elmi cəhət-
dən əsaslandırılmış dəlil kimi qəbul olundu.
Buna baxmayaraq, Çinin ürəyi sakitləşmədi
və zirvə Çin komandası tərəfindən 1975-ci il-
də yenidən ölçüldü və hündürlük təsdiqlən-
di. Yeri gəlmişkən, Everest dağı Nepal dilində
"Səma ilahəsi" mənasını verən "Sagarmat-
xa" adlanır və Tibet dilində "Müqəddəs Ana"
mənasını verən "Çomolunqma" kimi tanınır.
Planetimizin ən maraqlı yerlərindən biridir və
hər alpinistin zirvəsini fəth etmək istədiyi

- 1.2001 - Kilimancaro - (5895 m) - Afrika-
da,
- 2.2002 - Kostyuşko (2228 m) - Avstrali-
yada,
- 3.2003 - Elbrus (5642 m) - Avropada
(ümumilikdə 32 dəfə),
- 4.2004 - Akonkaqua (6962 m) - Cənubi
Amerikada,
- 5.2005 - Mak-Kinli (Denali 6194 m)- Şi-
mali Amerikada,
- 6.2005 - Vinson massivi (4892 m) - An-
tarktidada,
- 7.2007 - Comolunqma (Everest) (8848
m) - Asiyada.

Everesti fəth edəndən sonra daha da hə-
vəslənib və yeni siyahı tutub ki, yeni zirvələr
fəth etməlidir.

- 2009-cu ildə Qələbə (7439 m),
2011-ci ildə Kançencanqa (8586 m),
2019-cu ildə isə Lxotze (8516 m) və Ma-

Azərbaycanlıların "Everest fəthi" günü: İsrafil Aşurlu və Elmira Aslanova

dağdır, lakin hamının bildiyi
kimi, bura dırmaşmaq son də-
rəcə riskli və çətinidir. Elə o
zirvəni fəth edən alpinistlər də
deyirmiş ki, Everestin zirvəsi-
nə qalxmaq onlar üçün böyük
nailiyyət və bənzərsiz həzz-
dir.

Amma deyilənə görə, da-
ğın 25.000 futdan yuxarı əra-
zisi təhlükəli şəraitə görə
"Ölüm zonası" adlandırılıb.
Yəni, göz görsə, peşəkar ol-
mayan alpinist hər an ölümə
yaxalana bilər. Dağda 300-ə yaxın insan hə-
lak olub.

Everestə qalxmağa cəhd edən alpinistlə-
rin təxminən 2%-i ölüb.

Bu, Everesti dünyanın 7-ci ən ölümcül da-
ğı hesab edilir.

Dağ həm də "dünyanın ən hündür qəbiris-
tanlığı" kimi tanınır. Bütün bu təhlükələrə bax-
mayaraq zirvəyə qalxmağı bacaran ilk insan-
lar 29 may 1953-cü ildə Edmund Hillart və
Tenzing Norgay olub.

Everest zirvəsini fəth edən ilk azərbaycanlı alpinist İsrafil Aşurlu

2007-ci ilin ci ilin mart ayının sonlarında
"Alpindustria" kompaniyasının "Yeddi zirvə
klubu" proyektı çərçivəsində beynəlxalq esk-
pedisiya təşkil olunur. Ekspedisiyaya dünya
şöhrətli alpinist Aleksandr Abramov rəhbərlik
edir. Qrupda isə 17 alpinist, 4 bələdçi və 1
həkim yer alır. Komandanın üzvü İsrafil Aşur-
lu 19 mayda Bakı vaxtı ilə saat 02:30 radə-
lərində , 7 nəfərdən ibarət qrupla Everestin zir-
vəsinə çatır. Dünyanın ən hündür nöqtəsinə
Azərbaycan bayrağını sancan həmyerlimiz
Everestə qalxa bilmiş ilk azərbaycanlı kimi
tarixə düşür. İndi Everest fatehi kimdir, onu
tandıq:

İsrafil Aşurlu 1969-cu ilin 16 yanvarında
Bakı şəhərində anadan olmuşdur. Orta təhsil-
ini Bakı şəhərində yerləşən 6 sayılı məktəb-
də almışdır. Orta məktəbi bitirdikdən sonra
Azərbaycan Dövlət Neft Akademiyasının
Energetika fakültəsinə daxil olmuşdur.

İsrafil Aşurlu 1991-ci ildə "İnsol" şirkətinin
əsasını qoymuşdur. Şirkət 1998-ci ildən Ru-
siyada simli və simsiz rabitə üçün telekom-
munikasiya avadanlıqlarının quraşdırılması
və işə salınması ilə məşğuldur.

1955-Öz şirkətini yaratdıqdan sonrakı
dövrə İsrafil Aşurlunun alpinizmə qarşı mara-
ğı artmışdır.

Bu Aşurlu sizə elə belə , sıradan biri kimi
gəlməsin, haa. Evereste qalxana qədər xeyli
müxtəlif ölçüdə, hündürlükdə zirvələr fəth
edib, professionalıq qazananndan sonra Eve-
reste dırmaşa bilər.

Daha dəqiq, bizim igid nağıllarda deyildi-
yi kimi, Evereste qədər 6 dağ aşıb və 7-ci da-
ğı aşandan sonra arzularına çatıb. Çünki hə-
lə məktəb illərindən arzulayırmış ki, dünya-
nın 14 ən hündür zirvəsinə dırmaşsın! Dırma-
şıb:

naslu (8163 m) zirvələrinə çıxıb, keçmiş
SSRİ-nin beş ən hündür zirvəsinin hamısını
fəth edərək "Qar bəbəri" fəxri adını qazanan
ilk azərbaycanlıdır. Fatehlikdən doymayan
həmyerlimiz sonuncu dəfə - 2023-cü ilin ma-
yında Nepalda yerləşən Makalu zirvəsini fəth
edib.

Elə orda da Azərbaycanın Bayrağını dal-
ğalandırıb. Bu zirvə də elə belə zirvə deyil
haaa... hündürlüyü 8 min 485 metr olan Ma-
kalu səkkizminlik zirvələr arasında ən çox
çətinlik yaradan dağ hesab olunur və ekspe-
disiyaların ancaq 30 faizi uğur qazana bilir.

2023-cü ildə İsrafil qardaşımız Pakistanda
yerləşən, dünyanın ən hündür zirvələrindən
biri olan Nanqaparbatı fəth etmək istəyini hə-
yata keçirmək ümidi ilə orada olur. Komanda
yola düşür. 8 125 metrlik zirvəyə qalxmağı
hədəfləyən alpinistlərdən biri polşalı Pavel
Kopets hündürlük xəstəliyindən dünyasını
dəyişir.

Daha bir alpinist isə görmə qabiliyyətini
itirir və hündürlükdə köməksiz qalır. Təsəv-
vür edin, 7 300 metr hündürlükdə! Söhbət pa-
kistanlı Asif Bhattindən gedir. İyulun 3-də xi-
lasedici helikopter pis hava şəraiti səbəbin-
dən oraya uça bilməyib. Böyük bir arzusunu
reallığıdırmağa çox yaxın olan Aşurlu həyatını
təhlükəyə ataraq Asif Bhattiyə kömək etmək
qərarına gəlir.

Azərbaycanlı alpinist pakistanlı həmkarını
6 800 metr yüksəklikdəki üçüncü düşərgəyə
endirməyi bacarıb. Pakistan qardaşdır axı...

Bu məlumatı isə rus alpinist Sergey Kofa-
nov yayıb: "İsrafil Aşurlu qəhrəmandır. O, Asi-
fi arxada qoymadı, bununla öz həyatını riskə
atdı".

Bəli həmin gün dünya mətbuatı Everesti
fəth etmiş ilk azərbaycanlı alpinist İsrafil
Aşurlunun qəhrəmanlığından yazdı.

Xatırladaq ki, İsrafil Aşurlu Şimal qütbünü
də fəth edən ilk azərbaycanlıdır.

Qeyd edək ki, 2023-cü il 19 may tarixində
Azərbaycan əsilli Ukrayna vətəndaşı Elmira
Aslanova dünyanın ən yüksək zirvəsi olan
Everesti (8848 m) fəth edib. Beləliklə, o,
"Dünyanın damını" fəth edən ilk azərbaycan-
lı qadın olub.

**P.S. Hər adam Everesti fəth edə bil-
məz! Hər adam da 7000 metrlik hündürlük-
dəyən başqasının həyatını önəmsəməz!
Əslində bir insanın öz arzu və karyerasını
məhv etməklə başqasını xilas edərsə nəin-
ki 2-ci dəfə Everesti fəth edir, lap elə cəh-
həti fəth etmiş olur.**

Əntiqə Rəşid